

Stefanie

Nauwelijks drie weken na de dood van hun grootvader, werd Stefanie opgenomen in het ziekenhuis. Haar stofwisselingsziekte veroorzaakte in haar ganse lichaam gezondheidsproblemen, waardoor ze vaak naar het ziekenhuis moest. Kinderen met dit syndroom hebben een grote kans om te overlijden vóór ze de leeftijd van 5 jaar bereiken. We wisten reeds geruime tijd dat, wegens een slecht functioneren van de lever, ook bij Stefanie de kans groot was dat ze vroegtijdig zou sterven. Dit was een feit waar we ook Jo en Hanne reeds van op de hoogte gesteld hadden. Nu was er plots een acuut probleem, waardoor, op de tijd van een week, hun zusje in het ziekenhuis opgenomen werd en stierf. De dag vóór het sterven kwamen ze de laatste maal op bezoek. Stefanie was toen heel zwak en reeds in coma. Ondanks de ernst van de situatie voelden zij zich niet bedrukt. Ze waren vrolijk en keken TV. Op dat ogenblik hebben wij hun gezegd: 'Jo en Hanne, kom en zeg nog eens iets tegen Stefanie, want het is mogelijk dat ze doodgaat'. Ze zijn dan heel bewust afscheid komen nemen - iets waar ik heel dankbaar voor ben. Ik hoop dat zij zich dit zullen blijven herinneren.

Toen ze 's anderendaags hoorden dat Stefanie dood was, zei Hanne onmiddellijk: 'Nu is de petere niet meer alleen'. Ze bleef dit tegen iedereen herhalen.

Wij zijn ook nu dikwijls gaan groeten bij Stefanie. De kinderen weken geen seconde van de zijde van hun zusje. Ze hebben enkele speeltjes van Stefanie zorgvuldig uitgekozen om mee te geven in de kist. Ook het beertje dat zij samen als cadeau uitgekozen hadden bij haar geboorte.

Ook deze keer begon het verwerkingsproces totaal verschillend bij de twee kinderen. Ze stellen

zich alles heel reëel voor. Zij kunnen praten over het ontbindingsproces zonder het als luguber te ervaren. Op een keer las ik een verhaal voor over een kindje dat gestorven was. In het verhaal vroeg een vriendje aan het graf: 'Waar is X nu?' Hanne pikte daar onmiddellijk op in: 'Ik weet het! Haar vel is weg, en de beenderen, de haren en de kleertjes liggen er nog, en de geest is naar de hemel'. Toen wijzelf op een keer voor het graf stonden, vroeg Jo: 'Hoe zou Stefanie er nu uitzien?' Hij stelde haar voor als heel wit. Op zulke ogenblikken moet je trachten een zo juist mogelijk en bevredigend antwoord te formuleren.

Twee maanden na het overlijden was de verjaardag van Stefanie. Wij wisten op voorhand niet hoe we deze dag zouden doorkomen, maar voor Jo en Hanne was dit zo klaar als een klontje: het was feest! Wij zijn naar het kerkhof toegegaan en daar hebben we samen gezongen 'Lang zal ze leven'. Hier leefde immers ook de idee dat het leven niet stopt bij het doodgaan. Er is meer achter dit leven. Voor hen leeft ze nog verder, als geest. Ze stellen haar voor als een gezond kind, zonder handicap, en zijn daarom blij voor haar. Hanne spreekt dikwijls over haar als geest. Wij zijn thuis nog steeds met zijn vijven. De geest van Stefanie is ook overal bij, volgens haar. 's Avonds bidt zij en ook Jo voor Stefanie. Ze praten dan in stilte tegen haar, en zeggen dat ze in hun hartje antwoord krijgen van haar. Ze zijn ook heel gevoelig voor sommige dingen betreffende Stefanie. Zo hebben ze elk een foto op hun kamer, met een gedroogde bloem bij. Die mag niet verplaatst worden, en als hij eens omwaait omdat het tocht, vinden ze dat heel erg.

Op een keer maakte ik Hanne 's ochtends wakker, en boos zei ze: 'Je had me niet mogen wekken. Ik was net zo mooi aan het dromen van Stefanie'.

Naarmate de maanden verstrijken wordt de pijn minder. Ze missen haar iets minder. Toch zijn er geregeld dingen waaruit je merkt dat ze zeker niet vergeten wordt. Onlangs kwam Jo naar me toe en zei: 'Ik heb moeten huilen in school. Er was een toneelvoorstelling en daar werd het liedje gedraaid dat op de begrafenis van Stefanie gespeeld werd'. Een andere keer zei hij: 'Ik heb de foto's van Stefanie nog eens bekeken, en toen heb ik gehuild.' We hebben ook een videocassette over Stefanie. Toen we die de eerste malen opzetten, wou Jo niet meekijken - hij bleef wel in de buurt, maar draaide zijn rug naar TV. Hanne daarentegen kwam dan steeds tegen me toegekropen en weende onbedaard. Naderhand kwam hij zelf al eens vragen om te mogen kijken. Hij doet dit liever als hij alleen is, zodat niemand hem in het oog kan houden. Op een keer zei hij ook eens: 'Weet je, ik zou Stefanie nog graag eens pakken.' Dat zijn de weinige momenten waarop hij laat zien dat hij ook lijdt onder het verlies.

